

PATVIRTINTA
Kauno Veršvų gimnazijos
Direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 30 d.
Įsakymu Nr. V – 185
(Kauno Veršvų gimnazijos
Direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V –155 redakcija)

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KAUNO VERŠVŲ GIMNAZIJOJE TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno Veršvų gimnazijos (toliau – gimnazija) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarka (toliau – tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Ši tvarka nustato gimnazijos bendruomenės veiklą, kuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką gimnazijoje.

3. Gimnazijos bendruomenės nariai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją gimnazijoje vadovaujasi LR Švietimo įstatymu (aktualia redakcija), LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (aktualia redakcija), Gimnazijos nuostatais, darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Mokytojų pareigybės aprašymu, Klasės vadovo veiklos aprašu, Mokinio elgesio taisyklėmis, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams, gimnazijos direktoriaus įsakymais, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką gimnazijoje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, gimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią bet kokioms smurto ir patyčių apraiškoms.

5. Tvarka remiasi šiais principais:

5.1. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksmų imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų;

5.4. kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje;

5.5. gimnazija, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. Smurto ar patyčių prevencija – tai priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Veikla, skirta patyčių/smurto rizikai mažinti, vykdoma gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimą. Tiems mokiniams, kuriems visai gimnazijai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

6.3. Smurto ar patyčių intervencija – koordinuoti veiksmai ir švietimo pagalbos priemonių visuma, taikoma smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.4. Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Tvarkoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

II. SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius ir vaiko gerovės komisija, o ją įgyvendinant dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, sveikos, saugios, užkertančios kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinkos kūrimą. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos vaiko gerovės komisija.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas gimnazijos vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. inicijuoja gimnazijos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje;

9.6. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

11. Kuriant saugią ir ugdymuisi palankią aplinką, įgyvendinant smurto ir patyčių prevenciją, didelis dėmesys skiriamas socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymui bei pozityvaus mikroklimato kūrimui.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

12. Visais įtariamų ir/ar realių smurto bei patyčių atvejais, kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys (administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, mokinys) reaguodamas (3 priedas):

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.3. informuoja klasės vadovą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;

13. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

13.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie smurtą ir/ar patyčias formą (1 ir 2 priedas), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

13.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu, socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.

14. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

14.1. užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės komisijos pirmininko kabinete);

14.2. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

14.3. informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos ar kitos reikalingos pagalbos (pvz., policijos, medicininės pagalbos) priemonių, smurtą ar patyčias patyrusiems ar smurtavusiems dalyviams, stebėtojams (mokiniam), tėvams, taikymo.

15. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių ar švietimo pagalbos taikymo.

16. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių, švietimo pagalbos ar kitos reikalingos pagalbos (pvz., policijos, medicininės pagalbos) priemonių smurtą ar patyčias patyrusiems ar smurtavusiems dalyviams, taikymo (4 priedas).

17. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys galimai patiria smurtą artimoje aplinkoje, vadovaujasi gimnazijos „Rekomendacijų dėl smurto artimoje aplinkoje atpažinimo ir veiksmų, įtariant galimą smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašu“. Gimnazijos direktorius gavęs informaciją, priima sprendimą dėl informacijos perdavimo atitinkamoms institucijoms (policijai, vaiko teisių apsaugos skyriui, specializuotos kompleksinės pagalbos centrui).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Gimnazijos darbuotojai ir mokiniai su tvarka supažindinami pasirašytinai.
 19. Tėvai su šia tvarka supažindinami tėvų susirinkimo metu mokslo metų pradžioje.
 20. Tvarka skelbiama gimnazijos internetinėje svetainėje.
-

KAUNO VERŠVŲ GIMNAZIJOS
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ FORMA

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą:	
Kas pranešė apie smurtą:	
Kada įvyko smurtas (data)	
Kur įvyko smurtas:	
Kokia smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Fizinis smurtas:</i> (fizinės bausmės) ○ <i>Emocinis (psichologinis) smurtas:</i> (nuolatinis emocinis vaiko traumavimas, pvz.: rėkimas, gąsdinimas, draudimas kalbėti ar išsakyti savo nuomonę, rodymas, kad vaikas niekam tikęs, nemylimas). ○ <i>Nepriežiūra (apleistumas):</i> (nuolatinis nesugebėjimas užtikrinti vaiko pagrindinių fizinių / emocinių poreikių patenkinimo ir galintis padaryti žalą vaiko sveikatai ar raidai) ○ <i>Seksualinė prievarta</i> (vaiko vertimas dalyvauti seksualinio pobūdžio veikloje, nebūtinai vartojant akivaizdų smurtą ir nepriklausomai nuo to, ar vaikas supranta, kas jam yra daroma, ar ne). 	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Smurto požymiai (iš kokių požymių atpažintas smurtas)

<ul style="list-style-type: none"> • nubrozdinimai, įdrėskimai, lūžiai, kraujavimas, atskirų kūno dalių skausmas 	<ul style="list-style-type: none"> • pakitęs vaiko elgesys, uždarumas, perdėtai jautrus reagavimas, apatija, / nieko nenori, patyčios, agresyvus elgesys.
<ul style="list-style-type: none"> • Alkanas, purvinas, pilnos sauskelnės, netinkamai aprengtas. 	<ul style="list-style-type: none"> • nubrozdinimai / įdrėskimai intymiose vietose, seksualinio pobūdžio veiksmai žaidžiant, seksualinio pobūdžio kalba ar gestai, amžiaus neatitinkančios išsamios žinios apie lytinį gyvenimą.

Išsamesnė informacija apie įvykį:**Veiksmai po įvykio**

Pranešėjas

**KAUNO VERŠVŲ GIMNAZIJOS
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ .	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

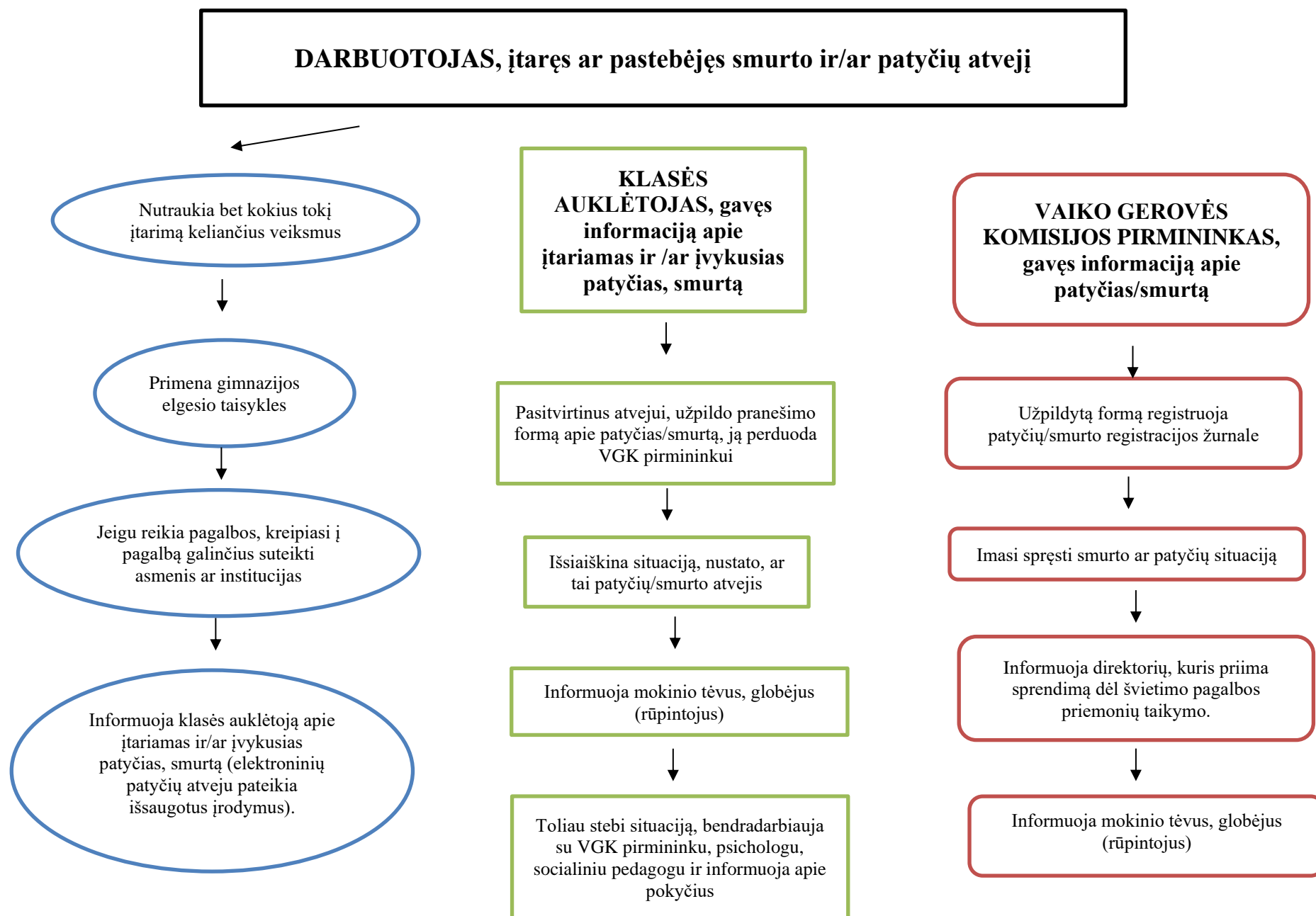
Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

KAUNO VERŠVŲ GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ SEKA, ĮTARUS/PAMAČIUS SMURTO AR PATYČIŲ ATVEJŲ TARP VAIKŲ

KAUNO VERŠVŲ GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ SEKA, ĮTARUS/PAMAČIUS DARBUOTOJO SMURTO AR PATYČIŲ ATVEJĮ PRIEŠ VAIKĄ

